

Persbericht

30 september 2026

Niet-geanonimiseerd contact tussen stamceldonor en -ontvanger onder voorwaarden toestaan

Volgens de huidige wetgeving is contact tussen stamceldonoren en -ontvangers alleen toegestaan via anonieme briefwisseling. De Gezondheidsraad adviseert om niet-geanonimiseerd contact tussen stamceldonoren en -ontvangers onder voorwaarden toe te staan. Daarmee worden donoren en ontvangers volgens de raad voldoende beschermd tegen de mogelijke risico's van contact met elkaar, zonder dat hun persoonlijke vrijheid onnodig wordt beperkt.

Stamceltransplantatie wordt onder andere toegepast in de behandeling van verschillende typen kanker, zoals lymfklierkanker en leukemie, en van aandoeningen van het immuunsysteem. De patiënt ontvangt dan gezonde stamcellen van een levende donor. Meestal gaat het om een onverwante donor uit het buitenland. In Nederland mogen stamceldonoren en -ontvangers alleen contact hebben via anonieme briefwisseling en alleen na transplantatie. Het verbod op niet-geanonimiseerd contact dient om de vrijwilligheid van de donor te garanderen: door persoonlijk contact met de ontvanger kan de donor druk voelen om opnieuw te doneren, mocht dat medisch noodzakelijk zijn. Andersom wordt de ontvanger beschermd tegen druk of oneigenlijke beïnvloeding van de donor, die zou kunnen vragen om een tegenprestatie. Ook worden donoren en ontvangers door het verbod beschermd tegen mogelijke negatieve emoties als gevolg van het contact.

Stamceldonoren en -ontvangers kunnen behoefte hebben aan persoonlijk contact met elkaar. De ontvanger kan de donor dan bedanken, en de donor kan zien welk verschil de donatie heeft gemaakt. In een aantal landen is niet-geanonimiseerd contact onder voorwaarden wel toegestaan. De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft de Gezondheidsraad gevraagd te beoordelen of niet-geanonimiseerd contact na stamceldonatie ook in Nederland kan worden toegestaan. In 2027 wordt een nieuwe EU-verordening over lichaamsmateriaal van toepassing, die hiervoor ruimte biedt.

De raad adviseert om niet-geanonimiseerd contact tussen stamceldonor en -ontvanger onder voorwaarden toe te staan. De eerste voorwaarde is dat een wachtperiode van 2 jaar na transplantatie wordt ingesteld voordat persoonsgegevens mogen worden uitgewisseld. In die periode is de kans het grootst dat de ontvanger opnieuw stamcellen van dezelfde donor nodig heeft. Ook stelt een wachtperiode de ontvanger in staat om te herstellen. De tweede voorwaarde is geïnformeerde toestemming van beide partijen voor uitwisseling van hun gegevens. Daarvoor is van belang dat zowel ontvanger als donor goed geïnformeerd worden over de mogelijke voor- en nadelen van niet-geanonimiseerd contact. Zo blijven volgens de raad

Persbericht

donoren en ontvangers voldoende beschermd tegen de mogelijke risico's van niet-geanonimiseerd contact, zonder dat hun persoonlijke vrijheid onnodig wordt beperkt.

De raad ziet op basis van dit advies vooralsnog geen reden om bestaande wetgeving te heroverwegen voor contact na donatie van ander lichaamsmateriaal, zoals geslachtscellen, bloed, moedermelk, urine en ontlasting. Over niet-geanonimiseerd contact na (orgaan)donatie na de dood kan de raad geen uitspraken doen, omdat het advies niet ingaat op de relatie tussen overleden donoren, nabestaanden en ontvangers. Wel ziet de raad aanknopingspunten voor een afweging over niet-geanonimiseerd contact na donatie van een nier of leverweefsel bij leven.

Op dit moment is de samenvatting van het advies beschikbaar. De volledige versie van het advies verschijnt volgende maand.

De publicatie Niet-geanonimiseerd contact na stamceldonatie - Samenvatting (nr. 2026/19) is te downloaden van www.gezondheidsraad.nl. Voor vragen kunt u contact opnemen met Silvia Viergever, tel. 06 254 47 658, e-mail: pers@gr.nl.